

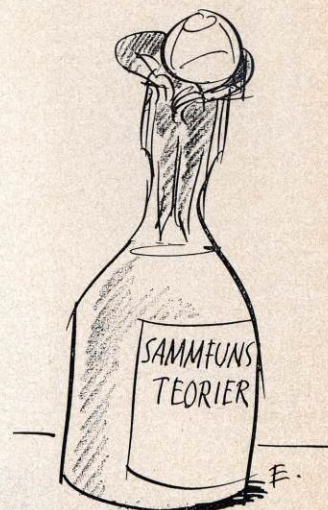
23_04_010

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

NR. **11** 1970

Den store ødelegger

«En kynisk polsk kommunist beskrev engang forskjellen mellom kapitalismen og kommunismen: 'Kapitalismen', sa han, 'er menneskets utbytting av mennesket. Men kommunismen er nøyaktig det omvendte.'»

Slik begynner en anmeldelse av boken «Kina og vi» i New York Herald Tribune. Boken er skrevet av et team på 10 yngre Kina-kjennere. Men de fleste av bokens bidragsydere mener at den kinesiske versjon av kommunismen kanskje er annerledes — eller rettere sagt, de håper den er det. En av dem spør: «Hvor vil det ende, dette tidenes største eksperiment i transformering av menneske og samfunn — vil det lykkes å overvinne den vesentligste hindring, selve den menneskelige natur, historiens store ødelegger av Messias-visjonen?»

Dr. Frank Buchman forutså at nettopp dette ville være et kjerneproblem ikke bare i 30-årene, men også i 70-årene og 80-årene. Selv sa han i 1936 i en tale: «Revolusjon kan redde oss fra revolusjon. Symptomene kan være forskjellige i Asia, Amerika og Europa. Sykdommen er den samme. . . Å dyrke effektiviteten som en gud, duger ikke. God vilje og gode gjerninger når ikke inn til kjernen i vanskelighetene. Idealisme har ikke ført frem. Sannheten er at en varig sosial og økonomisk reisning bare kan skje på grunnlag av en moralsk og åndelig gjenreisning. Inntil vi lærer å løse menneskenaturens problemer drastisk og gjennomgripende og i en landsomfattende målestokk, må landene fortsette på sin skjebnesvangre vei mot vold.»

Tidenes største eksperiment for å forandre mennesket og samfunnet begynte ikke i Kina for 20 år siden, men i Midtøsten for 2000 år siden.

FN- 25 år etter

Av en diplomat som hjalp til ved utarbeidelsen
av FNs Charter i San Francisco i 1945

Jeg liker å sammenligne FN med et system av trafikklys. Det faktum at der er trafikklys, eliminerer ikke ulykker på veiene, spesielt ikke hvis bilistene er beruset eller mangler ansvarsfølelse. Men hvis trafikklysene ikke var der, ville antallet av trafikkulykker øke sterkt. Det samme kan sies om FN.

FNs konstitusjon ble utarbeidet i det solrike San Francisco i en atmosfære av velvære, — kanskje skyldtes det klimaet, eller følelsen av befrielse ved avslutningen av den annen verdenskrig. Kanskje også våre amerikanske verters grenseløse generøsitet. I hvert fall var det noe som fikk internasjonalt samarbeide til å virke lett i San Francisco. Selv Molotov smilte. Senere begivenheter har vist at han hadde grunn til det.

På det tidspunkt i 1945 var det nødvendig hurtig å skape en verdensorganisasjon, å unngå de feilgrep som Nasjonenes Forbund hadde gjort, og å få både USA og Sovjet innenfor denne gang. De satte begge sine betingelser, det gjorde også andre land. Sannsynligvis var den eneste basis som organisasjonen kunne ha kommet i stand på, nettopp den antagelse — som også lå bak konstitusjonen — at disse stormakter, som hadde kjempet sammen under krigen, også ville fortsette å arbeide sammen etter krigen.

Likevel — før seks måneder var gått var denne antagelsen gjort til skamme. Den kalde krig begynte. Enhver kan lage lister over de problemer som Sikkerhetsrådet ikke har maktet å løse — på grunn av veto-retten, sabotasje, eller ganske enkelt på grunn av manglende vilje til samarbeide i de forløpne 25 år. Dessuten er en helt

ny rekke av trusler mot lov og orden dukket opp: flykapring, sivile voldshandlinger, og nye undergravningsmetoder som skaperne av FNs konstitusjon ikke engang tenkte seg.

Men hvorfor, grunnleggende sett, har FN så ofte sviktet? Sikkerst fordi stormaktene som fikk privilegerte posisjoner ikke har evnet å møte det ansvar som hvilte på dem. Men like meget fordi nesten hvert av medlemslandene ønsker å oppnå en eller annen særfordel — skjule en hemmelighet, holde fast på en eller annen tvilsom besiddelse, eller unngå en undersøkelse.

Dobbeltmoralens forbannelse har plaget FN: land som har votert i en retning i New York men handler helt annerledes hjemme, som freidig foreslår kostbare FN-aksjoner men unnlater å betale sin gjeld til organisasjonen. For å kurere disse problemer trenges mer enn en forandring av «charteret». Det trenges noe slikt som en verdensomfattende forandring av den menneskelige natur. Hvis vi alle erkjente dette i stedet for å laste den annen part, eller den annen nasjon, så ville forandringene komme hurtigere enn vi ventet.

I bedømmelsen av FN må man ikke bare tenke på den minimale suksess i løsningen av internasjonale politiske problemer. De politiske problemer får alltid de store overskrifter. Men FN er også aktiv, og mer fremgangsrik, på en rekke andre områder, — i forbedring av verdens helsetilstand, i beskyttelse av menneskerettigheter, forbedring av kvinnens stilling i samfunnet, utvikling av den fredelige bruk av atomenergi, og —

fremfor alt — i kanaliseringen av hjelp til underutviklede land og kontinenter. Som eksempel kan nevnes at FN i løpet av de siste 10 år, gjennom frivillige ytelser fra de tilsluttede nasjoner, har fremskaffet over åtte milliarder kroner til teknisk hjelp og økonomiske utviklingsprosjekter. I FNs utviklingsprogram er det vervet 8 000 internasjonale eksperter som allerede har trenet over en halv million teknikere, lærere og administrativt personell i industri og landbruk.

Internasjonal hjelp blir naturligvis ofte hemmet og sabotert gjennom korrupsjon, dovenskap og byråkrati. Dette er ingen grunn til at slik hjelp skal reduseres, men det er ytterligere en viktig grunn til å se i øynene nødvendigheten av å lansere et verdensomspennende program for behandlingen av disse menneskelige problemer. «Nye mennesker, nye nasjoner, en ny verden», dette er de sammenfattende stikkord for realistiske planleggere av fremtiden, det være for diplomater, tekniske eksperter eller «revolusjonære studenter».

Fins det bevis for at den menneskelige natur kan forvandles? Heldigvis gjør det det. Endog fra grunnleggelsen av FN foreligger et eksempel. Bortsett fra stormaktenes spesielle voteringsretter var utformingen av kapitlet om FNs overoppsyn (Trusteeship Charter) det mest kontroversielle punkt i FNs Charter. Det var nesten uunngåelig at Storbritannia kom til å lede en gruppe. Filipinene ble forkjemperen for de andre. Journalistene spådde stormfulle scener.

På dette tidspunkt fikk MRAs ideologi sin innflytelse på konferansen, vesentlig gjennom fremvisningen av et skuespill «Den glemte faktor», som demonstrerte hvordan uoverensstemmelser i industrien kunne løses ved forvandling av mennesker på basis av absolutt ærlighet og uselvishet.

Representanten for Filipinene ble så beveget av fremvisningen at hans taktikk på konferansen ble forandret. Tonen i hans tale i det

Forts. side 14

EN TYRKISK STUDENT

Universitetet i Ankara er et revolusjonært sentrum. En gang ble den amerikanske ambassadørs bil brent utenfor inngangen. Andre demonstrasjoner rettet seg mot lover som skulle kontrollere militante bevegelser. Heftige voldsomheter i 1969 førte til at universitetet ble stengt.

Cigdem Bilginer har nettopp fullført sitt psykologi-studium i Ankara. Hun er 23 år, muhammedaner og kommer fra Izmir på Tyrkias vestkyst. Hun kom i kontakt med Moralsk Opprustning i fjor, like etter at universitetet ble stengt. To uker etter kom hun til Caux, Moralsk Opprustnings senter i Sveits.

Urolighetene i 69 var min første kontakt med revolusjonære studenter, forteller hun. Vi protesterte mot rektor, og ga hans residens navnet «Det hvite hus». I fem dager holdt vi det besatt, og håpet at dette ville gi signalet til besettelse av de mange amerikanske militærbaser i Tyrkia. Min plass var i kjøkken-seksjonen. Vi forpleiet 5500 studenter. Jeg var begeistret med, og var rede til å gi mitt liv for vår felles sak.

Men da politiet slo til, og mange studenter ble arrestert og besettelsen brutt, forsvant også solidariteten blant studentene. Det dannet seg fraksjoner som bekjempet hverandre. Og jeg oppdaget til min skuffelse at pengene i kjøkkenkassa ble underslått. De ble stjålet,

drukket bort, og mange av guttene oppførte seg forferdelig. Selv om jeg selv ikke hadde noen faste prinsipper, var jeg virkelig opprørt.

— *Tror du at student-opprøret blir fjernstyrt?*

— Det er vanskelig ikke å tro det. Hvordan er det ellers mulig at kampmetodene over hele verden er så like? Selvsagt er det visse bøker som er på mote og oversettes til mange språk. Meget litteratur kommer fra Kina.

— *Hvordan reagerte dine foreldre på at du tok del i opptøyene?*

— De sendte meg det ene telegrammet etter det andre for å få meg til å slutte. Da jeg var hjemme etter at universitetet ble stengt, kunne jeg ikke åpne munnen uten at det ble kjekl. Jeg gjorde dem ansvarlig for alle mine vanskeligheter. Det var altså på dette tidspunkt at jeg møtte MRA og kom til Caux.

Noe av det som imponerte meg mest i Caux var at det hele gikk uten betalt arbeidskraft. Selv om jeg ropte høyt om at jeg kjempet for arbeiderklassen, løftet jeg aldri en finger hjemme og overløt alt husarbeid til min mor. I Caux hadde noen mot til å si meg sannheten: At jeg var full av meg selv. Det såret meg dypt. Jeg hadde alltid ment at jeg var et modig menneske, som sa sannheten rett i ansiktet på folk. Jeg hadde tillit til

mine evner og trodde alltid at jeg handlet riktig. Men da jeg så nøyer på forholdet til familie og venner, oppdaget jeg hvor avhengig jeg var av hva mennesker tenkte om meg og at jeg strevet etter å bli likt.

Min forvandling var en befriende opplevelse, en herlig opplevelse. Jeg snakket ærlig ut med mine foreldre om alt, og oppdaget at min far alltid hadde merket at det sto en usynlig mur mellom oss.

— *Hva har dette betydd for din tro?*

— I Caux hersker det en ånd som er noe mer enn god vilje og intelligens. Under mitt arbeid på kjøkkenet i Caux reagerte jeg sterkt mot hva jeg anså som overdrevet omhu ved forberedelsen av maten. Jeg syntes dette var bortkastet tid, og at vår intelligens og utdannelse kunne brukes på bedre måte. Men på kjøkkenet lærte jeg noe vesentlig om ydmykhet og sorg for mennesker.

Det egentlige vendepunkt var imidlertid filmen «Menn fra Rio». Hovedskikkelsen i filmen, Damasio, var så lik min bestefar, som jeg sto meget nær. Det var som om han talte direkte til meg. Det gjorde dypt inntrykk på meg at Damasios datter som hadde vært lam, begynte å gå etter at Damasio forvandlet seg. Jeg visste at dette ikke bare var i filmen, men hadde skjedd i virkeligheten. Et-

terpå gikk jeg opp på mitt rom, knelte ned og ba Gud — dersom han eksisterte og kunne gjøre slike under — om å vise meg hva jeg skulle gjøre.

Jeg hadde ikke trodd at mennesker kunne forvandles på denne måten. Men denne opplevelsen var så virkelig som den stolen jeg nå sitter på. Neste morgen følte jeg meg helt annerledes: Jeg hadde funnet fred med meg selv. Det betyr ikke at livet er blitt fredeligere. Men nå vet jeg hva jeg kjemper for. Jo mer jeg selv modnes, desto mer kan jeg hjelpe andre. Og desto mindre føler jeg meg, i Guds store hånd. Når noe går galt, kan jeg ved hjelp av absolutt ærlighet, renhet, uselviskhets og kjærlighet finne frem til hva det er og bringe det i orden.

— *Det er over et år siden du først kom til Caux. Hva er skjedd i mellomtiden.*

— Det var ikke så lett å komme tilbake til Tyrkia. Av og til mistet jeg nesten min humoristiske sans! Men det ble mitt beste semester på universitetet. For første gang kunne jeg avlevere et virkelig godt arbeid før tidsfristen. Jeg kunne konsentrere meg meget bedre, fordi jeg ikke stadig hadde min venn, mine klær, mitt hår, mine luner i tankene.

En student som hadde arbeidet hardt på å gjøre meg til en sosialistisk revolusjonær, sa: «Nå er du

blitt til det som jeg alltid ville gjøre deg til.» Han så at min måte å se tingene på var mer revolusjonær enn hans. Han var riktignok ikke enig i mitt syn på Gud og min oppgave i verden. Heller ikke i at jeg ga opp visse ting, som å drikke og røke, forhold til gutter og mini-skjørt. Jeg gjorde dette fordi jeg følte at Gud ville det. Om noen hadde prøvet å overtale meg, hadde jeg gjort det motsatte. Men det var ikke lenger vanskelig, for jeg hadde oppdaget at Gud elsker meg mer enn noe menneske og har en bedre plan for mitt liv enn jeg selv kan tenke ut.

Jeg arrangerte også en rekke forestillinger av filmer som «Happy Deathday» og «En mann på høyde med sin tid». En professor ved det juridiske fakultet vil nå vise «Happy Deathday» til 5000 studenter.

— *Hva ser du for Tyrkias fremtid?*

— Tyrkia er som en bro mellom Europa og Asia. Vi har overtatt meget fra europeisk kultur, beholdt meget av vår egen — dessverre ikke alltid det beste. Problemer i Tyrkia er de samme som i andre land: Korrupsjon i industri, regjering og samfunnsliv. Når noen skulle betale 10.000 kroner i skatt, betaler han 1000 og gir 1000 til en eller annen embetsmann. Det er blitt en vane.

Tyrkia trenger Moralsk Opprustning. Jeg kjenner mange som lengter etter noe slikt.

For ikke lenge siden sa en tyrkisk professor til meg: «Dere er den siste generasjon som har sjansen til å gjøre demokratiet til virkelighet. Hvis ikke dere tar på dere denne forpliktelsen, kommer landet til å gå i hundene.»

For øyeblikket snakker studentene om å kjempe for verden, men de fleste lever for seg selv. Noen av mine venner vil utvandre til Australia for å tjene seg en formue. De sier: Tyrkia er ikke interessert i oss. Jeg spør dem: Er dere interessert i Tyrkia? Vi krever stadig fra vårt land: Arbeidsplasser, høyere lønn, mer komfort. Men vi vil ikke ta ansvar for landet. Vi trenger raskest mulig et stort felles mål. De som vil hjelpe oss med dette er mer enn velkomne.

Hva er normalt?

«Still ikke så høye krav,» sier folk. «Krev ikke at mennesker skal forandre på seg. Den menneskelige naturen må leve ut sine drifter. Ellers tar man skade av det.»

Dette høres lettere enn faste normer. Men har det noen ubehagelige bivirkninger?

Er det så at begrepet rett og galt forandrer seg alt ettersom? Dersom tyveri forekommer tilstrekkelig ofte, tilstrekkelig rutinemessig, blir det da normalt å stjele?

I en middels svensk by stjeles det femti sykler i døgnet. Femti ganger på 24 timer er det noen som følger den menneskelige naturens eie-begjær. For den egentlige eier betyr det først og fremst ergrelse, og ofte betydelige vanskeligheter.

En utenlandsk-registrert bil står på en parkeringsplass i Stockholm mens eierne er på museum et par timer en ettermiddag. En bilrute slås inn, og noen forsyner seg med kameraer og annet av stor personlig verdi for de utenlandske gjestene. Er det en normal måte å ta

imot gjester fra andre deler av verden?

Blir skilsmisser normale fordi om flere ekteskap oppløses nå enn tidligere? En lærer skrev et spørsmål på tavlen: «Hvis jeg gifter meg, venter jeg da at mitt ekteskap skal vare hele livet? Svar ja eller nei.» 29 av 30 elever svarte ja. Det syntes å være deres håp om et normalt familieliv. Den 30. skrev «ja — hvis det går».

Rette vinkler

Norm kommer av det latinske ordet norma, som betyr vinkelmål. Å ha en absolutt norm har en viss betydning i bygningsfaget. En del av de romerske veg- og bygningsingeniørenes verk har holdt seg ganske lenge. Vi kan være stolte dersom vår tids tanke- og byggevirksomhet etterlater seg like varige spor. Men kanskje trengs det nå som da et fast vinkelmål.

Det var H. C. Andersen som fortalte historien om gutten som fikk en splint av trollspeilet i øyet. Han fikk kvervet synet. Er kan-

skje vårt syn kvervet? Har vi fått noe i øyet som gjør at vi ofte kaller skjeve vinkler rette og aksepterer dem?

Protest mot protesten

Angrepet på faste normer har vært drevet så intenst at man fristes til å trekke konklusjonen at normer er unormale.

En forfatter kaller det umoralsk å gi uskyldige mennesker (barn) den oppfatning at det finnes «en mängd rättesnören att plocka fram och klamra sig fast vid».

Men en norm er ikke forankret i tiden og derfor forandres den ikke av tiden. Noen peker bakover mot «de gode gamle dager» og ergrer sine barn med å si «det var annerledes i min tid». De har ikke alltid rett. Ingen tid kan ha monopol på det som er godt og riktig.

«Man kan ikke sette klokken tilbake,» sier andre. Vi må finne som passer vår tid. Men hvor langt skal tilpasningen gå? Å si at alt som er gammelt er dårlig, er ikke det intolerant? Like intolerant som å si at alt til høyre er riktig og alt til venstre er galt — eller omvendt.

Det normales norm finnes kanskje tydeligere nedlagt i oss enn vi vil vedkjenne oss. Vi anser naturens lover som normale: vi venter at trærne skal springe ut om våren og visne om høsten, ikke omvendt. Selv om dette er fullt normalt, opplever vi fortryllelsen: fargene, duften, ja skapelsesunderet i det enkle som skjer uten at vi gjør noe fra eller til. Det normale er interessant og livgivende. Man må være en villig iakttagere for å merke det.

Når jeg vil fremsette tesen: Normer er normale, så er det ikke som trøst i livets vanskeligheter i en ond og farlig verden. Ikke for å bestige selvgodhetens pidentall. Men det gjøres i protest mot dem som protesterer, og det hviler på en ganske naiv men sterk overbevisning om at Gud og samvittigheten ikke kan blåses overende av en normløshetens høststorm.

Gerd Jonzon

Kongressalen i Domus Technica var fullsatt.

NORDISK MØTE I KØBENHAVN

Kongresshallen i Domus Technica i København var fullsatt da personalsjef Willy Rentzmann åpnet et nordisk møte for Moralisk Opprustning de 31. oktober. Folk fra hele Damark var møtt fram, samt finner, svensker og nordmenn. En indisk delegasjon med Rajmohan Gandhi i spissen ble ønsket spesielt velkommen. Med i gruppen var bl. a. professor L. Sharma, dekanus ved det juridiske fakultet i Shillong, Assam; frk. S. Swer, den kvinnelige rektor for en lærerskole i NEFA-distriktet ved den tibetanske grensen og kjent pioner innen skoleverket, m.fl.

«Norden har gitt verden idéen om velferdsstaten,» sa Gandhi. «Nå ber jeg om at de nordiske land sender ut menn og kvinner som kan rotfeste fred, enhet og velstand, slik at disse blir varige rundt omkring i verden.»

Vårt mål, understreket Gandhi, er ikke å få alle inn i en bevegelse. Målet er å bygge en ny verden. Det er å løse kriser hvor de enn måtte oppstå.

Men vi må skjære dypt nok, fortsatte han. Problemene i India blir ikke løst bare ved U-hjelp. Europa kan sende hjelp inntil det har brukt opp alle sine ressurser, uten

at Asia blir rikt. Vi ønsker velstand, enhet og fred. Men dette er fruktene. Røttene er å finne på det moralske og åndelige plan. De består av absolutte moralnormer.

Og Gandhi fortsatte: «I endel kretser er det ikke moderne å snakke om slike normer. Hva betyr det? Det betyr at vi trenger dem så meget mer. Og vi har behov for Guds ledelse, og å være villige til å adlyde. Det er ikke lett. Det koster noe. Det er revolusjonært. Om dere vil hjelpe Asia og Afrika, kan det ikke gjøres uten absolutte moralnormer og Guds ledelse. Dette er ikke en appell om en endeløse meditasjon i en avkrok langt borte, men en appell om å engasjere seg i verdens og menneskenes problemer.»

Den indiske delegasjonen reiste senere til Jylland.

Arbeideravisen «Aktuelt» i Silkeborg skrev under overskriften «Indiske M. O. - folk gjorde det urolige Assam til Shangri-la:

«Eleverne på Silkeborg Højskole fik i går et helt uventet men spændende indslag i skolens dagligdag. Et selskab på fem indere fra staten Assam helt oppe mod Bhutan og Thibet og mod øst grænsende til Burma, havde efter

deltagelse i en konference i København taget turen til Jylland, hvor de med direktør Alfred Nielsen som guide fik et arrangement i stand med forstander Torben Berg på Silkeborg Højskole, og hvorefter de indiske gæster, der forøvrigt også havde tyskere og svenskere i deres følge, benyttede en formiddagstime til i foredragsalen at give skolens elever et indtryk af, hvad moralsk oprustning har betydet for deres land. I sin facon var de indiske udsagn ligefrem lidt af et profetisk budskab, men det var ikke nogen direkte kristendomsforherligelse.»

Avisen fortsetter så med et fylldig referat av det som ledet til dannelsen av den nye stat Meghalaya i vår.

Midtjylland Avis hadde også bilde av den indiske delegasjon og utførlig referat av møtet under overskriftene «Politiske problemer løst gjennom de fire absolutter. Repræsentanter for Moralisk Opprustning fortalte på Silkeborg Højskole om de politiske problemer i Assam og deres løsning.»

Indernes beretning og også deres svar på forstanderen Torben Bergs spørsmål høstet spontan applaus fra elevene.

GLIMT FRA NEW ZEALAND

«En bro ble bygget mellom mennesker av forskjellig nasjonal egenart, forskjellige klasser og raser — og publikum i His Majesty's Theatre i Auckland den 23. oktober,» skrev New Zealand Herald i forbindelse med premieren av 'Det er tillatt å lene seg ut' i New Zealands nest største by. De 98 medlemmer av truppen kom i kontakt med en stor del av landet befolkning i løpet av sitt fire uker lange besøk.

Øverst: Skoleungdom som venter på en matiné-forestilling i hovedstaden Wellington.

Te Atairangi Kaahu, som er dronning for landets urbefolkning maoriene, tok imot 'Det er tillatt å lene seg ut' sammen med sitt råd i Turangawaewae Marae, dronningens residens (i midten).

Dronningen traff noen av dem som tar del i revyen. Her presenterer prinsesse Helen av Rumania noen av sine kamerater for henne, bl.a. Hubert Eggemann, gruvearbeider fra Ruhr.

Hovedstaden Wellington ligger vakkert til ved sjøen, på nederste spissen av en av New Zealands to øyer.

Visestatsminister J. R. Marshall ga de utenlandske gjestene en orientering om landets økonomi og næringsliv.

På kaptein Cook's verft lyttet 600 ansatte til en presentasjon av de unge i 'Det er tillatt å lene seg ut' i lunsjpausen.

Elisabeth Hamrin.

Eva Riise Hanssen:

SYKEPLEIEN I SØKELYSET

Sykepleien er et samfunnsfelt som de fleste av oss før eller senere stifter bekjentskap med, direkte eller indirekte. Mangt er skjedd på denne fronten siden Florence Nightingales tid, og mye skjer fortsatt. I alle fall forekommer det en utenforstående som prøver å følge litt med, at det gjelder atskillig innen sykepleien i Norden.

Nye personalgrupper kommer inn i bildet. Behovet for godt samarbeid på avdelingen blir dermed om mulig enda mer aktuelt, hevder norske sykepleiere vi har snakket med. Opptagelseskravene til sykepleiutdannelsen må heves, sier de fleste. Og enkelte peker på at høy utdanning ikke alltid er ensbetydende med en voksen ansvarelsfølelse: noe mer må til.

Elisabeth Hamrin, som underviser i anatomi, fysiologi, farmakologi og praktisk sykepleie ved en sykepleieskole i Uppsala, er levetid opptatt av å heve nivået innen den praktiske sykepleien.

Hun er engasjert i Svensk sjuksköterskeförening, i det lokale styret i Uppsala len og i en av de sentrale komitéene. Hennes største interesse ligger i undervisningsproblemer og sykepleieforskning, som etter hennes mening er lite utviklet.

— Skjer det nye ting innen svensk sykepleie for tiden?

— Det nye gymnasiet som skal innføres høsten '71, vil få innvirkning både på sykepleien som helhet og på sykepleiutdannelsen. Ifølge planen skal det gamle gymnasiet, fagskolen og yrkesskolen utgjøre en strukturell enhet. De fleste svenske ungdommer kom-

mer da til å gjennomgå 11 års skolegang, 9-årig grunnskole pluss 2- eller 3-årig «gymnasial» linje. Avdelingshjelp- og hjelpepleiutdannelsen kommer inn under gymnasiets «pleie-tekniske» del.

— Du tok del i den nordiske sykepleierkongressen i Reykjavik i sommer. Hvilke spørsmål er spesielt aktuelle for nordiske sykepleiere idag?

— Temaet for kongressen, som ble arrangert av SSN (Sygeplejerskers samarbejde i Norden), var «Sygeplejen i Søgelyset». I samtlige nordiske land står vi midt oppe i en ny utviklingskjede innen sykepleien. Jeg skal nevne noen aktuelle punkter.

1. Arbeidsmarkedssituasjonen

Den 15. august 1970 trådte overenskomsten om felles nordisk arbeidsmarked for sykepleiere i kraft. Man skulle anta at utvekslingen av sykepleiere mellom de nordiske land, som allerede er betydelig, med dette vil øke.

Lønns-spørsmålet er nok aktuelt for alle nordiske land. Vi for vår del er opptatt av lønnsklasseplasingen for nyeksaminerte sykepleiere, som vanligvis har en studiegjeld på 20.000 sv. kr. I Sverige er det også et stadig større behov for en funksjonsanalyse for de ulike personalkategorier innen avdelingene.

2. Utdannelsesspørsmål

Felles for alle nordiske land er at man ønsker en skjerpning av opptagelseskravene til sykepleieskolene. I Sverige vil dette antagelig komme som en naturlig følge av gymnasireformen. Hittil har

den 9-årige grunnskolen gitt et tilstrekkelig grunnlag for noen av elevene.

3. Forskning

Behovet for sykepleie-forskning gikk som en rød tråd gjennom kongressdagene i Reykjavik. Sykepleierens oppgavefelt, pasientens fysiske og psykiske pleie, trenger å belyses vitenskapelig, på samme måte som de rent medisinske disiplinene.

— Har du selv utført noe forskningsarbeid?

— Bare i mindre skala, men det fascinerte meg. Det var nærmest en litteraturstudie med benevnelsen «Anatomiska och funktionella förändringar i leder och muskulatur vid långvarigt sängläge», som jeg nylig fremla ved det anatomiske institutt i Uppsala.

— Vil den forskning som utføres ha direkte innvirkning på den praktiske sykepleien?

— Poenget er jo å heve kvaliteten på dette feltet, og samtidig fange interessen hos de yngre sykepleierne, som ofte reagerer over «slendrian» innen sykepleien. Jeg har allerede sett mange eksempler på at mine elever blir fascinert av de praktiske oppgavene når de belyses på en ny måte.

— Målet er altså et høyt nivå i sykepleien på selve avdelingen. Betingelser ikke dette en dyp interesse for mennesker hos sykepleierne, like meget som interessen for selve faget?

— Selvfølgelig. Ta for eksempel begrepet «jæmtlikhet», som er et moteord hos oss. Det burde etter min mening bety sann menneskelighet i forholdet til pasienter og kolleger. Men i praksis viser det seg dessverre ofte at pasienten glemmes midt i jämtiligheten. Og det var vel ikke meningen?

— Hvilke personlige egenskaper mener du er spesielt verdifulle for en sykepleier — ved siden av interessen for mennesker?

— Arbeidsglede. Sykepleie be-

RAJMOHAN GANDHI TALER TIL STUDENTER I OXFORD

Balliol College er den intellektuelle høyborg i Oxford. Britiske statsministre som Heath og MacMillan har studert her. I dag er Balliol også et sentrum for de revolusjonære venstreving-studentene i den ærverdige studentbyen.

En kveld i oktober talte Rajmohan Gandhi til en fullsatt aula av Balliol-studenter. Emnet var: «Moralsk Opprustning — bedre enn vold».

Ledelsen av colleget fryktet uroligheter. De hadde blant annet åpnet nødutgangene. Men det viste seg å være unødvendig. Det var helt stille i salen i nitti minutter mens Gandhi og andre i hans følge talte. Etterpå stilte studenter fra blant annet Sør-Amerika, India, Nord-Irland og Sierra Leone spørsmål i en halv time.

tyr hardt arbeide, atmosfæren på en avdeling «går alltid over» på pasienten og blir en del av rehabiliteringen.

Åpenhet og ærlighet i forhold og handlinger. I dette arbeidet trenger man mennesker som man kan stole på.

Evnen til samarbeide — da må man også kunne se sine egne feil.

At man lever med perspektiv på verdens behov og situasjonen i landet forøvrig. I visse yrker, og sykepleien er ett av dem, er det svært lett å drukne i sin egen lille verden. Det innebærer blant annet at de nære problemene blir desto vanskeligere å løse.

Selv samarbeider jeg med svenske leger og sykepleiere som ser det som en del av sitt internasjonale ansvar å sørge økonomisk for de medisinske behovene ved Moralsk Opprustnings konferansen i Panchgani, India.

— Hva med generasjonsmotsetningene innen sykepleien?

— Den nye grunnutdannelsen

«Dere i Oxford kunne kapre historiens fly og vende det fra den nåværende kurs mot en bedre bestemmelse», sa Gandhi. «Hvorfor skulle vi akseptere rasekrig og fattigdom i Amerika, splittelse i India eller apartheid i Sør-Afrika, når en kunne endre disse situasjonene ved å forvandle mennesker?»

En av studentene sa etterpå at han den kvelden hadde sett en ny og mer effektiv vei enn guerillataktikken som anvendes i hans hjemland. «Vårt våpen har vært makt — noe myndighetene har mer av enn vi. Her er en annen form for 'makt', som vi kunne ha like mye av som noen annen,» sa han.

for sykepleiere i Sverige, som ble innført i 1966, ga elevene studentstatus, men også på en måte «voksenstatus». De strikse bestemmelsene på elevhjemmene, som man hadde tidligere, eksisterer knapt mer. En omfattende demokratisering er på vei inn i sykepleieskolene. Elevrepresentanter deltar i de fleste kollegier og sammenkomster. Elevmøtene er åpne for lærerne, i hvert fall ved vår sykepleieskole. Generasjonskløften innen utdannelsen er således blitt betydelig mindre. Men den finnes i visse forbindelser. Elevene synes ofte at sykepleierne er for langsomme og trege når det gjelder å «kjempe» for lønner osv., at de altfor mye aksepterer «status quo». Elevene kan også bli kyniske og motløse under utdannelsen, når de i løpet av praksistiden rundt på sykehusene opplever kompromisser og nonchalanse — teorien de har lært stemmer ikke med praksis. Her gjelder det at elevene trenes til å våge å stå for det de selv mener er rett.

WASHINGTON

En gruppe hvite og negre møttes nylig i Washington for å høre en politiker fra Malaysia og Singapore fortelle hvordan det var blitt bygd broer mellom rasene i hans land. De fremmøtte arbeider med rasespørsmålene i den amerikanske hovedstad.

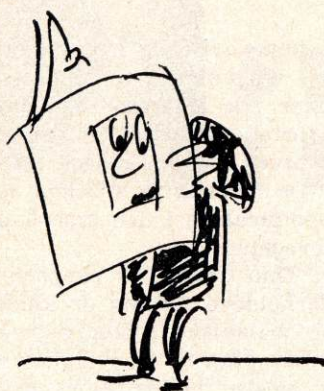
Dr. Thio Chan Bee rapporterte om forholdene mellom de kinesiske og malayiske folkegruppene i Malaysia. Han sa at lydighet mot Guds ledelse hadde gjort meget for å forandre situasjonen i landet etter raseopptøyene i 1969. En komité med representanter fra begge folkegrupper hadde i år innbudt en aksjonsgruppe fra Moralsk Opprustning til landet.

Dr. Thio møtte også Gerald Ford, opposisjonslederen i Representantenes Hus.

— Til slutt: Hvorfor har du selv valgt sykepleieryrket?

— Opprinnelig begynte jeg å studere medisin. Men jeg avbrøt studiene etter 1. avdeling for å arbeide med Moralsk Opprustning i Amerika og forskjellige europeiske land. Avbruddet varte i 5 år. I den tiden kom jeg i kontakt med atskillige av livets realiteter: rasemotsetninger i Amerika, etterkrigsproblemer i Tyskland. Jeg fikk et samfunnsengasjement som universitetsungdommen på den tiden vanligvis ikke hadde, nå tror jeg det er annerledes. Jeg følte behov for et nytt motiv for å studere, tidligere hadde det altfor meget vært egeninteressen som lå bak. Jeg besluttet meg for å gå inn i sykepleieryrket, for å kunne arbeide med den direkte pleien av pasientene og dens utvikling. Det førte meg snart til undervisningen av sykepleiere. Min utdanning har vært uvanlig og har skåret tvers igjennom både min egen og andres status-tenkning, og det er ganske nyttig!

klippet

INGEN KAN TILNÆRMELSESVIS forstå disse unge — de unge selv inkludert — før ett forbløffende faktum erkjennes: De raser ikke mot Systemet fordi de mener det har for mange verdinormer, men fordi de mener det har for få — og for magre.

Mens systemet har hatt det så travelt med å gjøre ting, har det glemte de store øyeblikk, de festlige øyeblikk, de meget lyse og de meget mørke øyeblikk — de symbolske øyeblikk. Systemet har bare hastet forbi med sitt Fikserte Smil på plass. Og dette kommer de unge ikke til å tilgi så snart.

Time Essay,
Time Magazine,
12. oktober 1970

EN DIKTERS OPPGAVE BESTÅR ikke i å engasjere seg for den ene eller den annen statsform. Dikteren velger universelle og evige emner, samvittighetens og det menneskelige hjertes hemmeligheter, livets møte med døden, overvinnelsen av sjelelige smerter, menneskelighetens lover i historien, lover som stiger frem fra årtuseners uutgrunnelige dyp og først opphører å eksistere når solen er sluknet.

Alexandr Solzhenitsyn

VIDENSKAPEN OG TEKNOLOGIEN har ikke levet opp til sine forutsigelser om at de ville gi oss en bedre verden å leve i. Folk begynner å regne etter hva den massive teknologiske utvikling som har funnet sted i de siste 50 år har kostet i form av skadevirkninger på omgivelsene og menneskenes eksistens. I årene etter krigen trodde de fleste at videnskap, teknologi og økonomiske tiltak skulle åpne en gylden fremtid for oss. Kanskje trodde vi for meget på dem. Kanskje ventet vi oss for mye av denne form for materialisme.

'Bruttonasjonalproduktet' beveger seg raskt mot å bli et avguds-bilde. Problemet er at naturvern og bevaring av omgivelsene ikke kan måles direkte med en økonomisk målestokk. Naturvern og bevaring av omgivelsene er i første rekke spørsmål om kultur, moral og tro.

Slik det hittil har vært har vern av natur og omgivelsene vært betraktet som kjepper i de velsmurte økonomiske hjulene. Vi er kommet til et punkt hvor vi ikke tror alle problemer er økonomiske problemer.

Prins Philip
i en tale ved åpningen av
en konferanse i forbindelse
med 'Naturvernåret
1970'

BØKER TIL JUL: EDUCATION FOR TOMORROWS WORLD

Skolens situasjon
og oppgave i vår tid

Pris kr. 6,50

CAUX 1970

Rapport om sommerens konferanser i Caux,
med 8 sider fotografier; kr. 5.-

Klipp ut

Moralsk Opprustning,
Sophus Lies gate 5, Oslo 2.

Jeg bestiller herved

.... eks.

Navn

Adresse

Kort nytt

PARIS:

En indisk delegasjon ledet av Rajmohan Ganhi har besøkt en rekke europeiske byer den siste måneden. Medlemmer av parlamentet, den indiske militæret, og ledende industrifolk var til stede ved en lunsj for dem i MRA-sentret i Paris. I Holland ble gruppen bl. a. mottatt i rådhuset i Wassenaar, og hadde en rekke møter på universiteter, gymnas, skipsverft, politiets kadettskole, m. m.

PORT MORESBY:

Den ideologiske revyen 'Det er tillat å lene seg ut' er kommet til Papua og Ny Guinea, verdens nest største øy, som har 22 millioner innbyggere, 1.000 stammer og 700 forskjellige språk på sitt område. Mesteparten av stykket er oversatt til Pidgin-engelsk, som er bindeleddet mellom disse forskjellige elementene.

Etter Port Moresby vil gruppen besøke Bougainville, Rabaul og Lae.

PANCHGANI:

Folk fra hele nabolaget fulgte spent med da et lett, lite fly landet på det flate fjellplataet ovenfor det indiske MRA-sentret. Passasjerer i flyet var den tidligere president for Indias handelskammer og hans kone, som kom for å tilbringe dagen i sentret.

LONDON:

Et spesialtog bragte flere hundre mennesker fra Sør-Wales til London den 14. november for å se «Den glemte faktor» på Westminster Theatre. Det er det tredje av en serie spesialtog fra Storbritannias industrisentra i forbindelse med dette stykket.

NÅ I BILLIGUTGAVE!

PETER HOWARD LIFE & LETTERS

av Anne Wolrige Gordon

Forfatterinnen forteller sin fars historie i godt som i ondt. Det er ikke en beretning om en bevegelse, men om en mann, selv om boken klargjør mange spørsmål omkring Moralsk Opprustning.

Pris kr. 7,-.

Kan bestilles fra
Moralsk Opprustning,
Sophus Lies gate 5, Oslo 2.

kritiske komité-møte var i den grad annerledes at den britiske delegerte måtte revidere sin tale i siste øyeblikk for å tilpasse den den nye tone fra talsmannen for Filippinene. *Manchester Guardian* skrev at et av mysteriene ved San Francisco-konferansen var dette frembrudd av vennskap mellom den britiske og den filippinske delegasjon. Charteret ble undertegnet.

FN har bestått i 25 år. Vi må be om at det vil bestå i ytterligere 25 år, og lenger. Forandringer i Charteret og i antall tilsluttede stater vil utvilsomt forekomme. Men den mest betydningsfulle forandring av alle, og den som regjeringer og diplomater fortrinnsvis skulle satse på vil være å skape et nytt moralsk klima ved at alle, delegater og politikere og andre overalt, godtar absolutte moralnormer, og oppriktig søker Guds ledelse i internasjonale saker.

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

LEGEMIDDEL

Forkjølelse, revmatisme, nervesmerter - forsøk...

ALBYL-

Enterosolubile

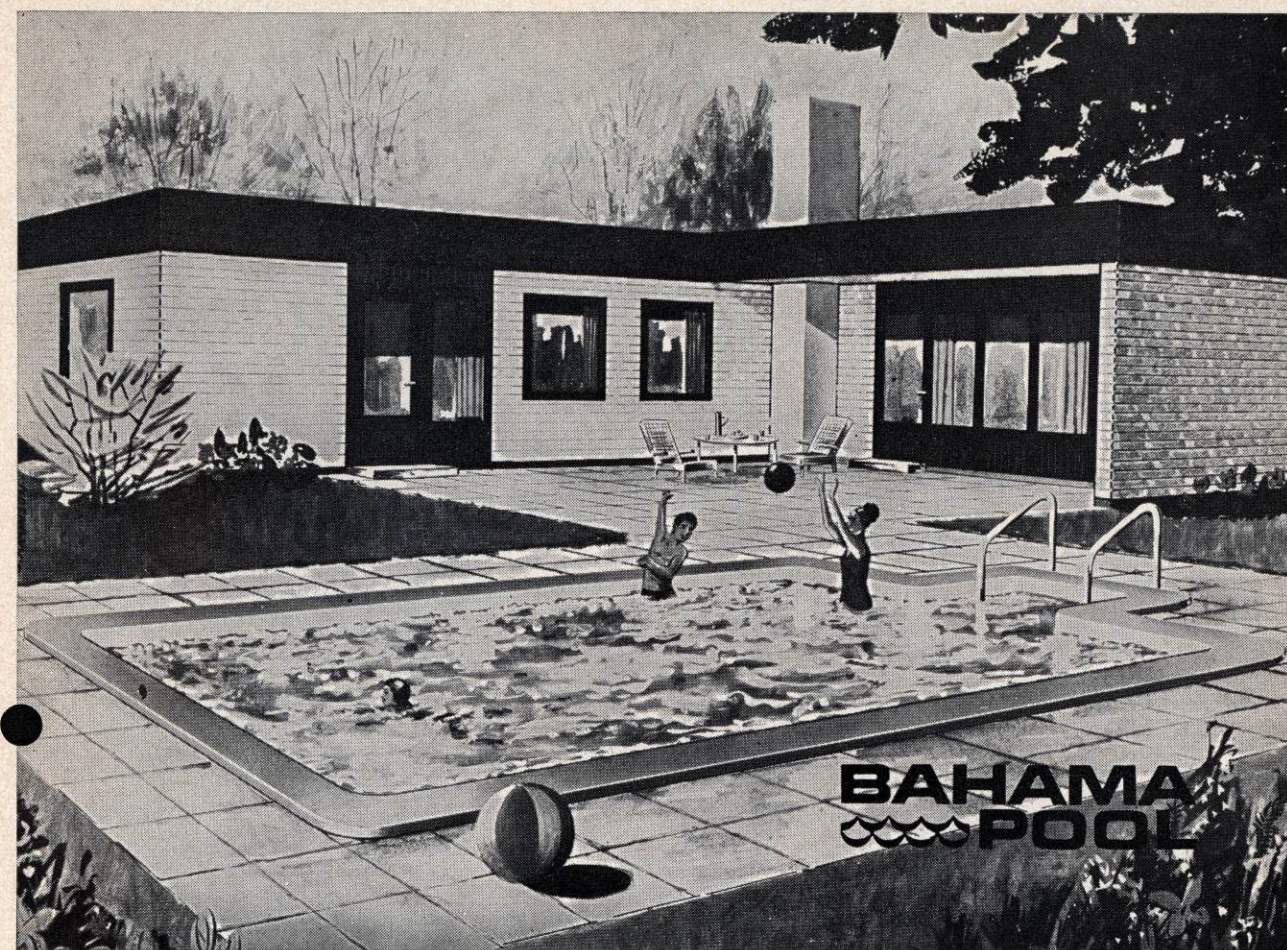
OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først
løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30
og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

Uten
mave-
irritasjon

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast (6-8 mm vägg tjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS